

10.02.1898 Almanya'nın Augsburg şehrinde doğmuştur.

Esas adı Eugen Berthold Friedrich tir. Liseyi bitirdikten sonra Münih tıp ve fen bilimleri üniversitesine başlamıştır.

Ama kendini edebiyata daha yatkın olduğunu hissetip bu dalı ciddiye almamış ve bırakmıştır.

1924 yılında Berline taşınmış ve orada Alman Tiyatrosunda göreve başlamıştır.

1926 yılında Marx sempatisi ve komunizme inandığı için Alman Komünist Partisine kaydolmuştur.

1931 yılında Dünya kime ait? isminde emekçilerin problemlerini anlatan bir film yapmış ama filmin komunizm propagandası yaptığı gerekçesiyle yasaklanmıştır.

1933 yılında Reichstag'ın yakılmasından sonra Prag, Viyana, İsviçre ve nihayetinde Danimarkaya kaçmıştır.

Tüm şiirlerini sürgünde yaşadığı yıllarda yazmış ve tüm şiirlerini Antifaşist Mücadeleye adanmıştır.

1935 de Alman vatandaşlığından çıkarılmıştır.

Almanların Danimarkaya girmeleri üzere oradan Finlandiyaya ve oradanda ABD ye sığınmıştır. Newyorkta bir çok aydın mülteciyle tanışmış ve onlarla birlikte mücadeleye başlamıştır.

Bu arada oğlu Balthazar savaşta doğu cephesinde ölmüştür. ABD de ki oyunu "Galileo Galilei" Amerikan karşıtı bulunup sınırdışı edilip oradan İsviçreye gelmiş ve daha sonra Doğu Almanyaya yerleşmiştir.

Hayatı antifaşist mücadelelerle geçen büyük şair 1956 yılında kalp krizi sonucu hayata gözlerini yummuştur.

HANNA CASH'İN TÜRKÜSÜ

1.
Entarisi pazen, atkısı sarı,
gözleri göller gibi kara,
ne parası pulu var, ne yapacak işi,
ama öyle uzun ki siyah saçları,
değer uçları kirli topuklara.

İşte Hanna Cash, yavrum,
Ayartıp soyardı beyleri.
Geldi esen rüzgarla bozkırdan,
gitti gene esen rüzgarla.

2.
Ne iskarpini vardı, ne gömleği.
Bilmezdi dua etmesini bile.
Gelmişti koca kente bir kedi gibi.
Odunlarla leşler arasında
bozbulanık kanal boyu
minicik bir kül kedisi
dolaşır durur ya hani.

Nasıl yıkardı bardakları durmadan, görseniz,
Yıkayamazdı kendini bu yüzden.
Öyleyken Hanna Cash, yavrum,
gene de sayılırdı tertemiz.

3.
Düştü bir gece bir gemici barına,
derin ve karaydı gözleri göller gibi.
Serseri Kent'e rastladı orada,
saçları vardı Kent'in kapkara,
barda bıçak oyuncusuydu.
Aldı Hanna'yı yanında götürdü.

Kırparken gözlerini o Kent serserisi,
o yontulmuş, o allahın belası,

Hanna Cash duyuyordu, yavrum,
bakışlarıyla soyduğunu kendisini.

4.

Yürüdüler hayat yolunda el ele,
öğrendiler hanyayı konyayı.
Ne ev bark, ne kapacak,
ne de ad, çocuklarına bırakacak.

Kar yağdı, yağmur yağdı.
Boğuldu sulara orman.
Ama Hanna Cash, yavrum,
ayrılmadı erkeğinden.

5.

Polis dedi: Bu adam yankesici.
Sütçü dedi: Hem de topal.
Hanna dedi: Bundan ne çıkar?
Erkeğim benim o.
Benim canım onu çeker.

Orda burda gezer dururdu erkeği.
Sonra gelir çekerdi Hanna'ya sopayı.
Ama Hanna boşverirdi bunlara.
Seviyordu ya kocasını canı gibi.

6.

Damları yoktu başlarını sokacak.
Herkes onlara düşmandı sanki,
Gene de yuvarlanıp gittiler iyi kötü.
Şehirlerden ormanlara yıllar boyu,
ormanlardan kırlara gittiler.

Yürüdüler, ne kar dediler ne tipi,
kesilinceye dek solukları.
Hanna Cash, yavrum,
izledi sevgili erkeğini.

7.

Üstleri başları dökülürdü.

Ve yoktu gezmeleri tozmaları pazar günleri.
Bir pastaneye giremediler üçü bir arada.
Ne yiyecek poğaçaları vardı,
Ne de armonikaları.

Benzerdi günler birbirine.
Hiç güneş yoktu havada.
Ama parlardı güneşler durmadan
Hanna Cash'ın yüzünde.

Erkeği balık çalar, o tuz çalar,
n'eylersin, "yaşamak çok zor".
Hanna bakar balıkları pişirirken:
Çocuklar oturmuşlar kocasının dizlerine,
Okurlar dua kitabını ezberden.

Dere tepe elli yıl bu,
uyudular hepsi bir yatakta.
İşte Hanna Cash'ın hikayesi, yavrum.
Tanrı elbet bir gün görür onu.

KARDEŞİM BİR PİLOTTU

Bir pilottu kardeşim
Güzel bir günde emri geldi
Hazır etti çantasını
güneye doğru koyuldu yola

Bir fatihti kardeşim
Yerimiz yoktu yaşamaya
Topraklar ele geçirmekti
öteden beri hayalimiz

Kardeşimin fethettiği yer şimdi
Guadarama dağlarında
Boyu tam bir seksen
derinliği bir elli

DÖRT AŞK ŐARKISI

1.

Senden ayrıldığımda
O güzel
günün sonunda
Açılınca gözlerim
Ne çok sevinçli insan varmış
dedim.

İşte o akşamdan sonra
Sen bilirsin ya
Daha güzel
dudaklarım
Çekirge gibi çevik bacaklarım

Ben böyle olalı beri

Daha yeşil ağaç, fidan ve tarla
Daha bir güzel suyun serinliđi

Başımdan aşağı boşaltınca

2.

Beni sevindirdiđinde
Bazen
düşünürüm:
Şimdi ölüversem
Mutlu kalırım
Sonsuza kadar.

Sonra
yaşlanıp
Beni düşündüğünde

Tıpkı bugünkü gibi görünürüm sana
Bir
sevdiğin olur
Henüz gencecik.

3.

Küçük dalda yedi gül

Altısını rüzgar alır
Ama biri kalır
Bulayım diye onu

Yedi
kez çağıracağım seni
Altısında gelme
Ama söz ve yedincisine
Tek
sözümle gel.

4.

Bir dal verdi bana sevgili
Üzerinde sarı
yapraklarda
Yıl dediğin geçer gider
Aşk ise hep yeni başlar

ONBİRİNCİ SONE

Seni bu yabancı ülkeye gönderirken
En kalın
pantolonları (güzelim) bacaklarına
iyi örülmüş çorapları ayaklarına
Çok
soğuk kışları düşünerek aradım.

Göğsün, kalçaların

Ve sırtın için saf
yün aradım
Sevdiğim o şeyler ısınsın
Bana da biraz sıcaklık
kalsın.

Bu kez seni sevgiyle ben giydirdim
Bazen (çok seyrek) soyduğum
gibi
(Oysa ne çok isterdim)

Yine de giydirmem sana soyuyorum gibi
gelsin.
Heryerin iyice örtündü diye düşündüm şimdi
iyice örtündü,
üşütmemesi için.

ALMANCA YAKARIŞ

Ulu önderlerimiz mutlu bir gün buyurdular bize:
-Dazig ile Varşova' yı alacağız!
Uçaklarımız ve tanklarımızla saldırdık Polonya' ya,
yirmi günde ulaştık hedefimize:
Tanrı korusun bizi!
Ulu önderlerimiz mutlu bir gün buyurdular bize:
Alacağız Oslo ile Paris' i!
Norveç'i, Paris'i işgal ettik,
ulaştık altı hafta geçmeden hedefimize.
Tanrı korusun bizi!

Ulu önderlerimiz mutlu bir gün buyurdular bize:
-Sırbistan' ı, Yunanistan' ı, Rusya' yı alacağız!
İşgal ettik Sırbistan'ı, Yunanistan'ı, Rusya'yı,
Ve...
İki yıl var kurtarmaya çalışırız kıçımızı.

Tanrı korusun bizi!

Bir gün gelecek ulu önderlerimiz buyuracaklar bize:
-Ayı da alacağız, Okyonusu' u da!
İyi ama, çok zor şu Rusya' da dayanmak,
karşı durmak düşmana, kara, kışa,
ne zaman döneceğini bilmeden.
Tanrı korusun bizi, döndürsün evimize!

BİR ALMAN ANASININ AGITI

Bu çizmeleri bendim sana giy diyen, oğlum,
bu haki gömleği bendim sana giy diyen.
Nerden bilecektim bu kara günleri göreceğimi,
bilseydim, giydirmem, derdim, giydirmem,
asin beni, derdim, daha iyi.

Elini görürdüm hani ben senin, oğlum,
"Hayl Hitler!" diyerek kaldırdığın elini,
Hitler' i selamladin diye, nerden bilecektim,
kuruyacağını bir gün elinin.

Duyardım, oğlum, söz ettiğini senin
üstün bir ırktan.
Nasil varacaktım farkına, nerden bilecektim, nerden
celladiymisin meger sen kendinin.

Gittigini görürdüm senin, oğlum,
uygun adıyla Hitler' in ardından.
Nerden bilecektim, onu izleyenin
artık bir daha geri dönmeyeceğini.

Bana derdin ki, oğlum, derdin ki:Almanya
gelecek bir gün atınmaz hale.
Nerden bilecektim, oğlum, bu yerin nerden bilecektim,
küller ve kanlı taşlar arasında kalacağını böyle.

Haki gömlek vardı her zaman sirtında senin.
Giyme su gömleği demedim sana, demedim, oğlum.
Bu günleri göreceğimi bilmiyordum, ne yapayım,

sana o gömlegin kefen olacağını bilmiyordum.

Bekleyeceğim Seni

Savaşa gitmek mi istersin, git asker,
Gidenin bir daha gelmediği
Kanlı, kuduran savaşa.
Burda olacağım geri dönersen,
Yeşeren karaağaçlar altında bekleyeceğim seni,
Bekleyeceğim çıplak ağaçlar altında,
Dönünceye dek en son asker,
Bekleyeceğim seni daha da çok.

Sen geri gelince savaştan
Göremeyeceksin kapıda başka bir çizme.
Yanımdaki yastık hep boş kalacak.
Dokunmamış olacak dudağıma başka dudak.
Bıraktığım gibi diyeceksin her şey,
Sen geri gelince savaştan,
Sen geri gelince.

BİZDEN SONRA DOĞANLARA

I
Gerçekten, karanlık günlerde yaşıyorum!
Doğru söz delilik. Düz alın
Kanıtı vurdumduymazın. Gülen ki
Korkunç haberi
Henüz almamış.

Ne günlere kaldık, ki
Neredeyse suçtur ağaç üzerine bir konuşma
İçerir çünkü susmayı bunca kötülük üstüne!
Orda ağırdan caddeyi geçen
Erişilmez mi dara düşen

Arkadaşları için?

Doğrudur: geçimimi sağlıyorum daha
Ama inanın: bu bir rastlantı yalnız. Yaptığım
Hiçbir iş doyma hakkını vermiyor bana.
Rasgele korunmuşum. (Talihim dönüverse. Yokum.)

Bana diyorlar: ye iç! Bak keyfine!
Nasıl yer içerim, kaparsam
Yiyeceğimi bir açın elinden ve
Bardaktaki suyum bir susuzda yoksa?
Ve yiyip içiyorum gene de.

İsterdim bilge olmak.
Eski kitaplarda yazılı nedir bilge
Kavga dışı kalmak dünyada ve kısa yaşamını
Korkusuz geçirmek
Zora başvurmadan edebilmek
Kötülüğe iyilikle karşılık vermek

İsteklerine ermeyip, unutmak
İşi bilgenin.
Yapamam bütün bunları:
Gerçekten, karanlık günlerde yaşıyorum!

II
Şehre geldim bozuk düzen günlerde
Açıklık sürerken.
İnsan arasına karıştım ayaklanmada
Ve onlarla birlikte öfkelenim.
Böyle geçti zamanım
Yeryüzünde.

Yemeğimi yedim iki savaş arası
Katillerin arasında yattım
Sevgiye saygısız
Ve doğaya sabırsız baktım.
Böyle geçti zamanım
Yeryüzünde

Her yol batağa çıkardı benim zamanımda.

Dilim durmaz ele verirdi beni.
Elimden gelen azdı. Ama hükmedenler
Daha rahat olurdu bensiz, buydu umudum.
Böyle geçti zamanım
Yeryüzünde.

Gücüm azdı. Hedef
Uzak mı uzak.
Apaçık belliydi, benim ulaşmam
Mümkün değildiye de.
Böyle geçti zamanım
Yeryüzünde.

III
Siz, siz ki çıkacaksınız
Battığımız tufandan
Düşünün
Eksiklerimizden söz ederken
Karanlık çağı da
Sizin kurtulduğunuz.
Gittiydik, ayakkabıdan çok ülke değiştirip
Sınıf savaşları arasından, umarsız
Yalnız haksızlık var da baş kaldırma yoktuysa.

Biliyoruz oysa:
Alçaklıktan nefret bile
Çarpıtır çizgileri
Haksızlığa öfke bile
Kısar sesi. Ah, biz
Hazırlamak isterken dostluk yolunu
Dost olamadık kendimiz.

Siz ama, o gün gelince
İnsanın insana el uzattığı
Anın bizi
Hoşgörülle.

...
Ö gün mavi eylül ayında
Sessiz körpe bir erik ağacı altında
Tuttum onu, sessiz beyaz aşkı

Kolumda kutsal bir düş gibi.
Ve üstümüzde güzel yaz göğünde
Bir bulut vardı, çoktan gördüğüm
Çok beyazdı ve çok yukarılarda
Ve başımı kaldırıp baktığımda, değildi orda.

O günden beri birçok, birçok aylar
Geçti sessiz aşağı kaydılar
Yok oldu o bütün erik ağaçları
Ve bana sorarsan aşk n'oldu diye
Sana derim ki: hatırlayamıyorum
Ama gene de, inan ki, biliyorum ne demek
istediğini.
Ama gene de gerçekten hatırlamıyorum onun
yüzünü.
Yalnız: o zamanlar öpmüştüm onu, biliyorum.

Ve bu öpücüğü de çoktan unutmuş olurdum
O bulut olmasaydı orada
Onu bugün de hatırlıyorum ve hep hatırlayacağım
Çok beyazdı ve yukarılardan geliyordu
Erik ağaçları belki çiçek açıyordur gene de
Ve o kadının belki de şimdi yedi çocuğu olmuştur
Ama o bulut yalnız birkaç dakika için açtı
Ve yukarı baktığımda, rüzgârda kayboluyordu
bile.

Çağrı

Doğrudur yıldırımın düştüğü, yağdığı
yağmurun,
Bulutların rüzgarla sökün ettiği.
Ama savaş öyle değil, savaş rüzgarla
gelmez;
Onu bulup getiren insanlardır.
Duman tüten topraktan bahar boyunca,
Dökülüp yükselir birden gökyüzü.
Ama barış ağaç değil, ot değil ki

yeşersin:

Sen istersen olur barış, istersen
çiçeklenir.

Sizsiniz uluslar, kaderi dünyanın.
Bilin kuvvetinizi.

Bir tabiat kanunu değildir savaş,
Barışsa bir armağan gibi verilmez
insana:

Savaşa karşı

Barış için

Katillerin önüne dikilmek gerek,

'Hayır yaşayacağız!' demek.

İndirin yumruğunuzu suratlarına!

Böylece mümkün olacak savaşı önlemek.

Onlar demir çeliği elinde tutan birkaç
kişidir,

Yoktur karabasandan bir çıkarları

Dünyaya bakıp 'ne küçük' derler,

Bir şeylerle yetinmezler ucunda,

Para hesap eder gibi hesaplıyorlar
bizi,

Savaş da bu hesabın ucunda.

Ürkmeyin tutmuşlar diye suyun başını:

Korkunç oyunları, davranın, bitsin.

Söz konusu olan çocuğundur, ana:

Koru onu, dikil karşılarına,

Biz milyonlarca kişi

Savaşı yener miyiz?

Bunu sen bileceksin.

Bunu biz bilecek, biz seçeceğiz.

Bir de düşün 'Yok!' dediğini:

Düşün ki savaş geçmişin malı

ve barış taşıyor gelecekten.

Generalim Tankınız Ne Güçlü

Tankınız ne güçlü generalim,
Siler süpürür bir ormanı,
Yüz insanı ezer geçer.
Ama bir kusurcuğu var;
İster bir sürücü.

Bombardıman uzağınız ne güçlü generalim,
Fırtınadan tez gider, filden zorlu.
Ama bir kusurcuğu var;
Usta ister yapacak.

İnsan dediğin nice işler görür, generalim,
Bilir uçurmasını, öldürmesini, insan dediğin.
Ama bir kusurcuğu var;
Bilir düşünmesini de.

Halkın Ekmeği

Bilin: Halkın ekmeğidir adalet.
bakarsınız bol olur bu ekmeğ,
bakarsınız kıt,
bakarsınız doyum olmaz tadına,
bakarsınız berbat.
Azaldı mı ekmeğ,başlar açlık,
bozuldumu tadı,başlar hoşnutsuzluk boy atmaya.

Bozuk adalet yeter artık!
Acemi ellerle yuğurulan, iyi pişirilmemiş adalet yeter!
Yeter katıksız, kara kabuklu adalet!
Dura dura bayatlayan adalet yeter!

Bolsa insanın önünde ekmeğ, lezzetliyse,
gözler öbür yiyeceklere yumulsada olur.
Ama her şey bollaşmaz ki birdenbire...
Bilirsiniz, nasıl bolluk doğurur ekmeğ:
Adaletin ekmeğiyle beslene beslene.

Ekmek her gün nasıl gerekliyse nasıl,
adalet de gerekli her gün,
hem o,günde bir çok kez gerekli.

Sabahtan akşama dek,iş yerinde,eğlencede,
hele çalışırken canla başla,
kederliyken, sevinçliyken,
halkın ihtiyacı var pişkin, bol ekmeğe,
günlük, has ekmeğine adaletin.

madem adaletin ekmeği bu kadar önemli,
onu kim pişirmeli, dostlar, söyleyin?

Öteki ekmeği kim pişiren?

Adaletin ekmeğini de
kendisi pişirmeli halkın,
günelik ekmek gibi.

Bol,pişkin,verimli.

Kitaplar Yakılıyor

Buyurunca Hitler Hazretleri
Zararlı fikirlerle dolu kitapların yakılmasını
Halkın önünde, alanlarda,
Öküzler odun yığınlarına araba araba kitap taşıdı.
Gözden düşmüş şairlerden biri,
Hem de en iyilerinden biri,
Şöyle bir göz gezdirdi yakılacak listesine,
Gitti akli başından:
Unutulmuştu kendi adı.
Hemen seğirtti çalışma odasına,
Sanki öfkesinden kanatlanmıştı.
O saat bir mektup karaladı zorbalara:
'Benimkileri de yakın! ' dedi. 'Benimkileri de!
Yapamazsınız bana bu kötülüğü,
Kenarda bırakamazsınız beni!

Ben de hep gerçeęi söylemedim mi kitaplarımda?
Neden davranırsınız bana yalancıymışım gibi?
Yakın benimkileride!